

Handläggning Birgitta Lundskog
Direkttelefon 0520-496450
Epost utbildning@trollhattan.se
Datum 2021-10-07
Diariernr UN 2021/00753 600

Yttrande av betänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41)

Sammanfattning

Trollhättans Stad ställer sig bakom utredningens förslag om att det ska införas en ny ersättningsgrund som innebär att en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning när föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem samt andra pedagogiska verksamheter.

Trollhättans Stad vill framhålla vikten av särskilt behov av god samverkan mellan berörda parter för att barn och unga ska få ett tillräckligt och adekvat stöd för sitt behov av hjälp med egenvård. Vårdnadshavarna är självklart en viktig part och deras medverkan är därför mycket viktig, inte minst som trygghetsfaktor för det aktuella barnet. Om ansvarig läkare bedömer att egenvård kan genomföras av personalen i den aktuella verksamheten behöver dock hälso- och sjukvården tillsammans med skolhuvudmannen ha rutiner för samverkan så att egenvården kan genomföras på ett tryggt och säkert sätt, det ansvaret kan aldrig lämnas till vårdnadshavarna.

Barns behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder och föräldrars möjlighet till ersättning och ledighet

Det är hälso- och sjukvården som bedömer vilka vård- eller behandlingsåtgärder som en person kan utföra själv eller med hjälp av någon annan, vilket kan benämnas som egenvård. I fråga om barn som har behov av hjälp med egenvård när barnet vistas i eller deltar i en verksamhet enligt skollagen (2010:800) åligger det som regel huvudmannen för denna verksamhet att tillgodose detta behov.

Det finns ingen reglering som pekar ut en särskild aktör som ansvarig för att lära upp personal i dessa verksamheter om barnets egenvård. Av utredningens kartläggning framgår att det finns stora skillnader i hur egenvårdsfrågan löses i skolorna. Oavsett vilket stöd hälso- och sjukvården bidrar med i detta sammanhang har föräldern en viktig funktion att fylla. För barnets, föräldrarnas och personalens trygghet, liksom för att säkerställa att personalen får tillräcklig kunskap om barnet och egenvården, kan det vara en

nödvändighet att föräldern är närvarande när barnet påbörjar eller återkommer till den aktuella verksamheten.

I regelverket om tillfällig föräldrapenning saknas det en bestämmelse för ersättning i denna situation, vilket också innebär att föräldern inte har därav följande ledighetsrätt.

Utredningen bedömer därför, i likhet med vad som anges i direktivet, att det finns skäl att införa en ersättningsgrund i den tillfälliga föräldrapenningen som tar sikte på föräldrar till barn som är i behov av hjälp med egenvård i vissa verksamheter enligt skollagen.

Utredningens förslag

Utredningen föreslår att det ska införas en ny ersättningsgrund som innebär att en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning när föräldern behöver avstå från förvärvsarbete i samband med medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem samt andra pedagogiska verksamheter.

Barnets sjukdom eller funktionsnedsättning ska inte vara avgörande för förälderns rätt till ersättning, utan barnets behov av hjälp med vårdåtgärder. Ett exempel på sådana vårdåtgärder kan vara åtgärder som motiveras av en sjukdom som diabetes.

Ersättningsgrunden ska gälla för barn som inte har fyllt 12 år, och under vissa förutsättningar även barn som har fyllt 12 men inte 16 år.

Förmånstiden föreslås vara densamma som enligt nuvarande regelverk gäller för de flesta andra situationer, dvs. högst totalt 120 dagar för varje barn och år.

Vid införandet av en ersättningsgrund följer även en ledighetsrätt enligt föräldraledighetslagen när en förälder behöver medverka i en introduktion om barnets hjälpbehov.

Gränsdragningen mellan tillfällig föräldrapenning och omvårdnadsbidrag är svår att överblicka, vilket medför att föräldrar kan ha svårt att avgöra vilken ersättning de kan ha rätt till vid medverkan i en introduktion av barnets vårdåtgärder. Det finns därför skäl att ge Försäkringskassan i uppdrag att se över informationen som ges till föräldrar under handläggningen av en ansökan om omvårdnadsbidrag.

För barn för vilket det vid ikraftträdandet finns ett gällande beslut om omvårdnadsbidrag föreslås vissa övergångsbestämmelser. Tillfällig föräldrapenning enligt förslaget ska kunna lämnas även om det finns ett sådant beslut, tills dess att Försäkringskassan har prövat en ny ansökan om omvårdnadsbidrag eller omprövat beslutet om omvårdnadsbidrag.

Ikraftträdandet bör mot bakgrund av dessa barns och föräldrars situation ske så snart som möjligt, vilket i detta fall bedöms vara tidigast den 1 juli 2022.

Förslaget och dess konsekvenser bör följas upp av Försäkringskassan eller annan lämplig myndighet.

Konsekvenser av utredningens förslag

Förslaget bedöms bidra till en ökad trygghet för barnet under introduktionen av hjälpbehovet och när barnet sedan deltar i skolverksamheten, vilket är en förutsättning för att barnet ska kunna fullgöra sin skolgång med en god hälsa. Förslaget bedöms inte innebära att kommunernas och regionernas ansvar för barn med behov av vårdåtgärder minskar.

För föräldrar innebär förslaget kompensation för inkomstbortfall och en ledighetsrätt, vilket kan vara av särskild betydelse för de som redan har en längre frånvaro från arbetet på grund av barnets sjukdom eller funktionsnedsättning. Förslaget bedöms särskilt gynna ekonomiskt svagare grupper samt föräldrar med anställningar som innebär begränsade möjligheter till hemarbete eller flexibel arbetstid. Förslaget bedöms även gynna jämställdheten mellan kvinnor och män, eftersom obetalt omsorgsarbete, som oftare utförs av kvinnor, i högre grad kompenseras.

Förslaget bedöms innebära att statens kostnader för den tillfälliga föräldrapenningen ökar med mellan 20 miljoner kronor och 55 miljoner kronor, och det mest troliga scenariot är att kostnaderna uppgår till cirka 30 miljoner kronor för ett helår. Det finns dock en mycket stor osäkerhet i beräkningarna, eftersom underlaget för ett flertal faktorer av betydelse för beräkningarna är otillräckligt eller helt saknas.

Paul Åkerlund
Kommunstyrelsens ordförande

Said Niklund
Stadsdirektör

KS § 263

Dnr 2021/00520600

Remiss av SOU 2021:41 VAB för vårdåtgärder i skolan

Sammanfattning

Trollhättans Stad har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41).

Regeringen beslutade den 5 november 2020 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över reglerna för tillfällig föräldrapenning. En del av uppdraget bestod i att lämna förslag som möjliggör att föräldrar ska kunna få tillfällig föräldrapenning för att instruera personal i förskola, skola, fritidshem och pedagogisk omsorg om egenvård för ett barn med kronisk sjukdom.

Delbetänkandet gick på remiss till Utbildningsnämnden som har tagit fram ett förslag till yttrande. I yttrandet ställer sig Trollhättans Stad sig bakom utredningens förslag om att det ska införas en ny ersättningsgrund som innebär att en förälder till ett barn med sjukdom eller funktionsnedsättning ska ha rätt till tillfällig föräldrapenning när föräldern behöver avstå från förvärsarbete i samband med medverkan i introduktion av barnets behov av hjälp med vård- eller behandlingsåtgärder i förskola, skola, fritidshem samt andra pedagogiska verksamheter.

Trollhättans Stad vill framhålla vikten av särskilt behov av god samverkan mellan berörda parter för att barn och unga ska få ett tillräckligt och adekvat stöd för sitt behov av hjälp med egenvård. Vårnadshavarna är självklart en viktig part och deras medverkan är därför mycket viktig, inte minst som trygghetsfaktor för det aktuella barnet. Om ansvarig läkare bedömer att egenvård kan genomföras av personalen i den aktuella verksamheten behöver dock hälso- och sjukvården tillsammans med skolhuvudmannen ha rutiner för samverkan så att egenvården kan genomföras på ett tryggt och säkert sätt, det ansvaret kan aldrig lämnas till vårnadshavarna.

Forts KS § 263

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Förslag till yttrande har behandlats i Utbildningsnämnden 2021-10-26 (§ 91). Nämnden beslöt att föreslå kommunstyrelsen att ställa sig bakom yttrandet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse från Kommunstyrelsens förvaltning, dat 2021-10-21

Protokollsutdrag Utbildningsnämnden 2021-10-26 (§ 91)

Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse, dat 2021-10-11

Förslag till yttrande av betänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41)

Betänkandet VAB för vårdåtgärder i skolan (SOU 2021:41)

Yrkanden

Ordföranden yrkar enligt liggande förslag att:

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom Utbildningsnämndens förslag till yttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer proposition på sitt eget yrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller detta.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom Utbildningsnämndens förslag till yttrande.

Beslutet skickas till
Socialdepartementet
Utbildningsnämnden